

...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel

ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA- FEJLESZTÉSI JAVASLATOK - AZ ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA- FEJLESZTÉS TERVEZÉSÉNEK MÓDSZERTANI FOLYAMATA

ZÖLDINFRASTRUKTÚRA ONLINE
MŰHELYTALÁLKOZÓ
2021. 04. 12.

Vaszócsik Vilja

vilja.vaszocsik@lechnerkozpont.hu

Lechnerközpont Nonprofit Kft.

zöldinfrastruktúra
a természet hálózata

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

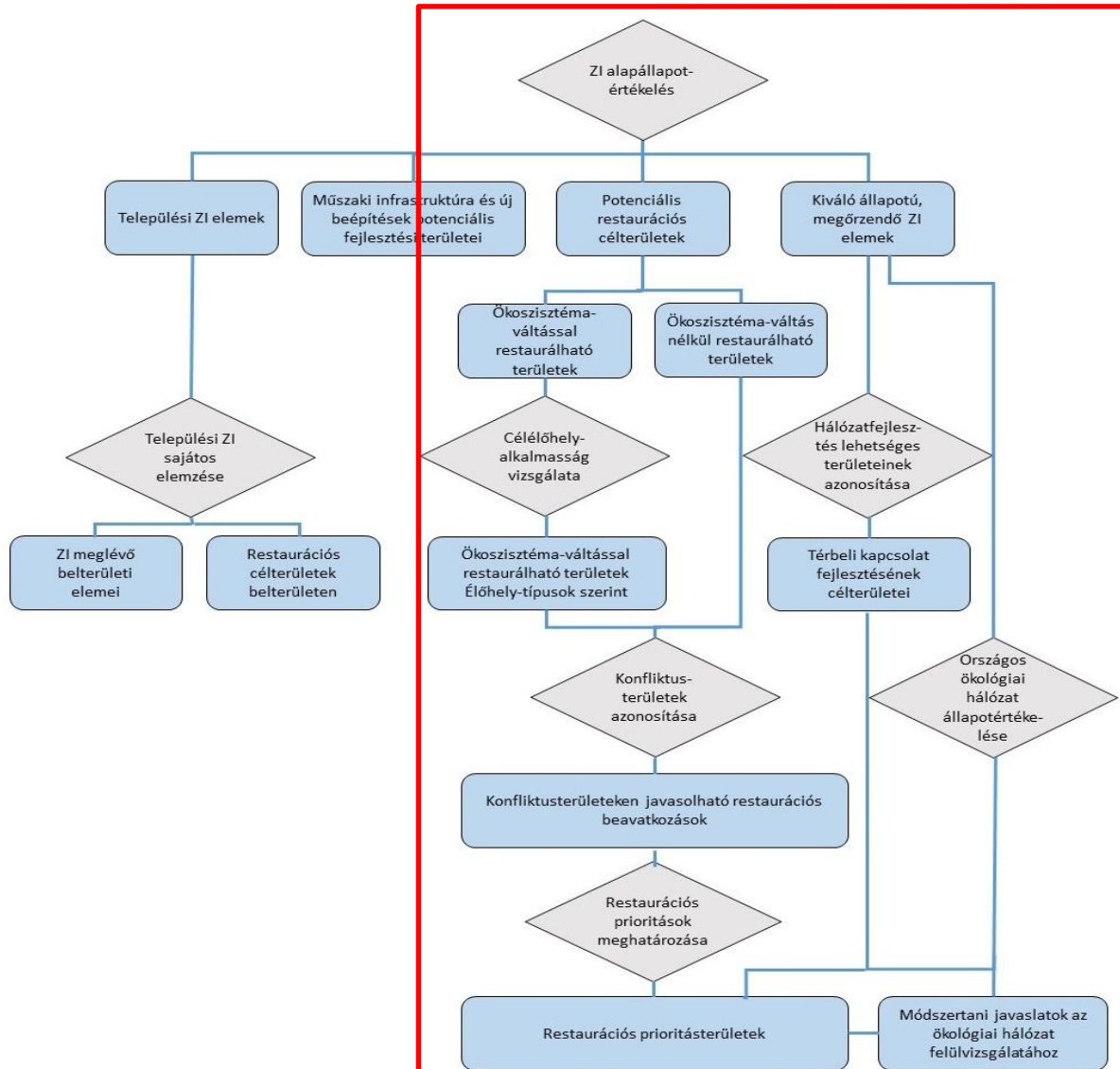
Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Szerzők: Csósz Mónika, Török Katalin, Kollányi László, Schneller Krisztián, Teleki Mónika, Bánhidai András, Kiss Dániel, Konkoly-Gyuró Éva, Jáger Katalin, Csecserits Anikó, Szitár Katalin, OIA, Lechnerközpont és Ökológiai Kutatóközpont - Ökológiai és Botanikai Intézet munkatársai

AZ ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA- FEJLESZTÉS TERVEZÉSE FŐBB LÉPÉSEI

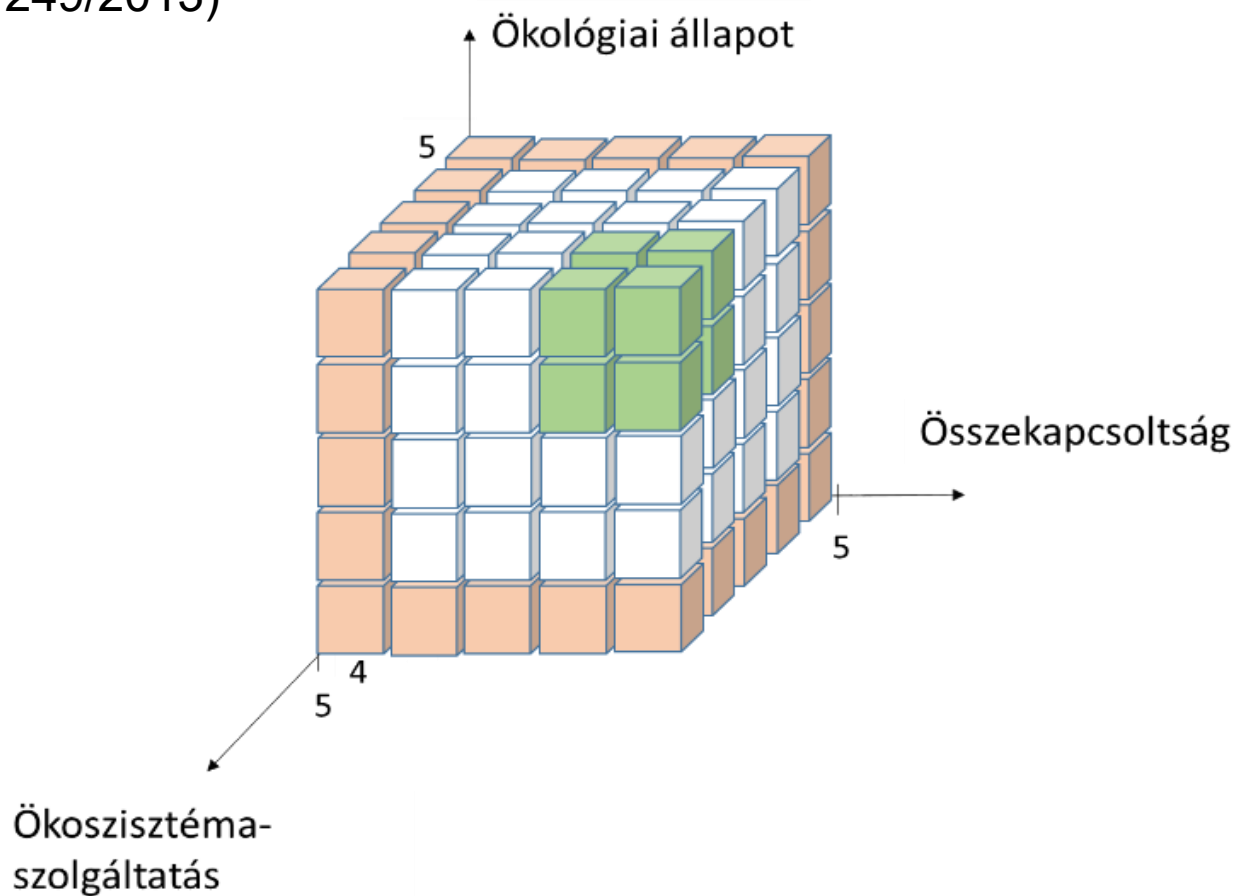

ALAPÁLLAPOT ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

A természetvédelem országos programja.

Zöldinfrastruktúra: Természetes és természetközeli területek stratégiai tervezésű hálózata, amely ökoszisztéma-szolgáltatások széles skáláját biztosítja. (EU COM/249/2013)

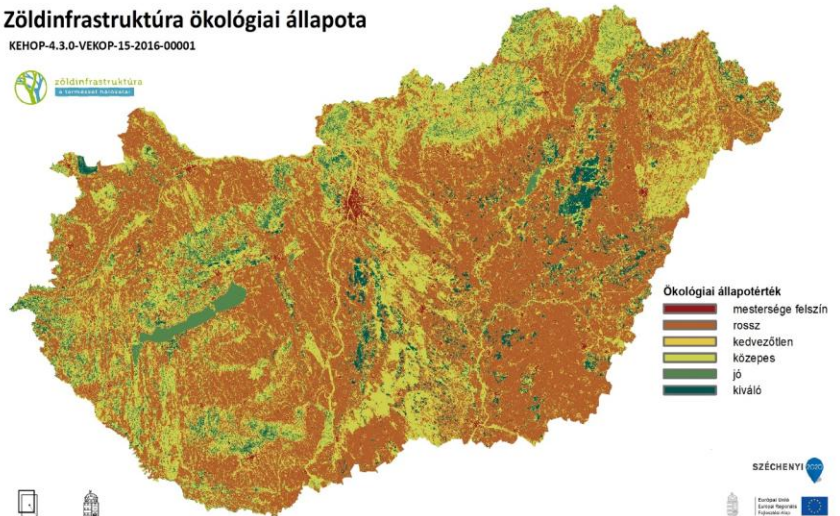

ALAPÁLLAPOT ÉRTÉKELÉS

Zöldinfrastruktúra ökológiai állapota

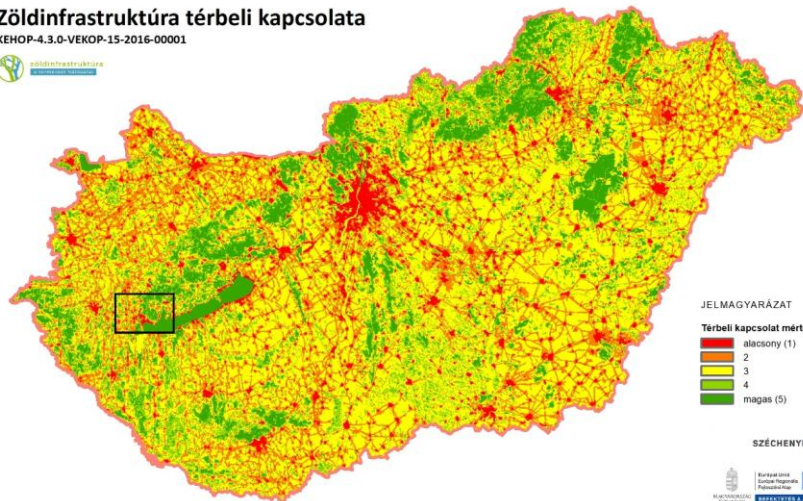
KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

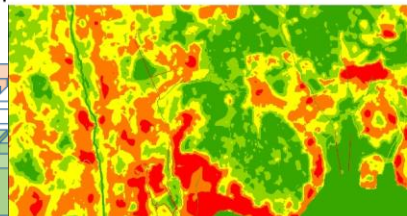
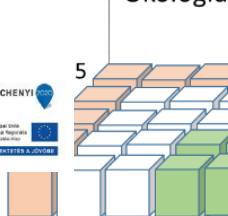
A te

Zöldinfrastruktúra térbeli kapcsolata

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

Ökológiai

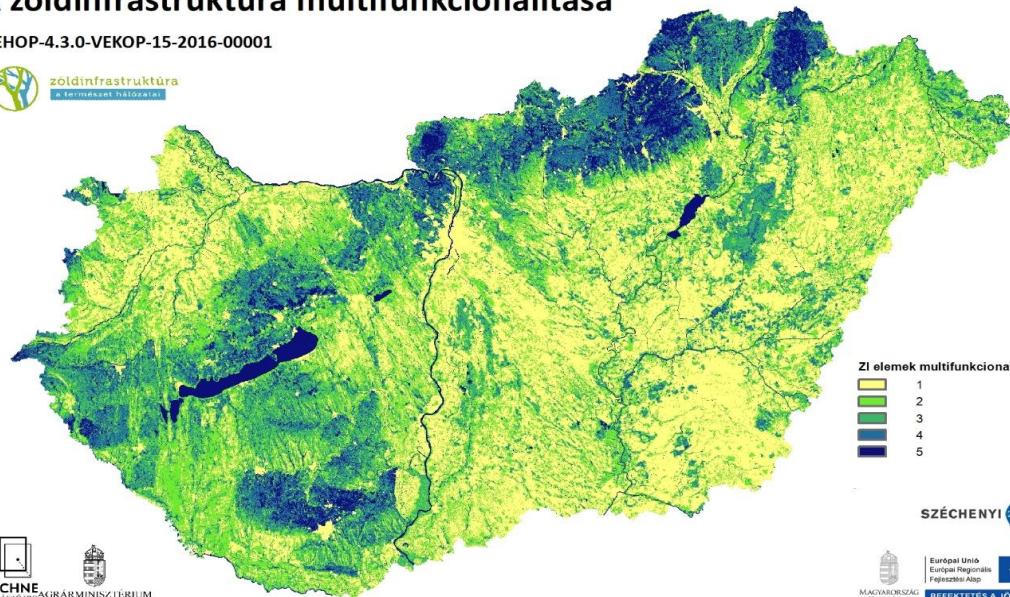

A zöldinfrastruktúra multifunkcionalitása

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

Ökoszisztéma-
szolgáltatás

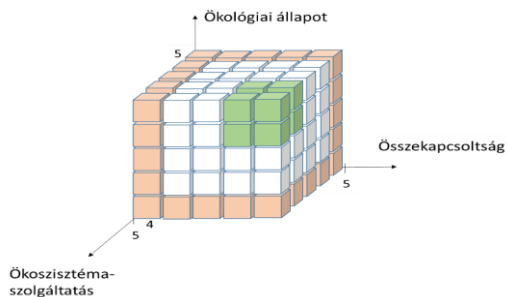

sokszínű zöld
a természetem

BEFEKTÉS A JÓVÓBA

ZÖLDINFRASTRUKTÚRA ÁLLAPOTÉRTÉKELÉSE –HÁRMAS KOMPOZIT

Ökológiai állapot		Térbeli kapcsolatok		Ökoszisztéma-szolgáltatás	
Kategória	Típus	Kategória	Típus	Kategória	Típus
0	Épített elemek				
1	rossz állapot	1	rossz/közepes	1	alacsony ÖSZ
2	gyenge állapot	2	kapcsolat	2	Közepes ÖSZ
3	közepes állapot	3	t	3	ÖSZ
4	jó állapot	4	jó	4	Jelentős ÖSZ
5	kiváló állapot	5	kapcsolat	5	ÖSZ
6	nincs állapotadat				

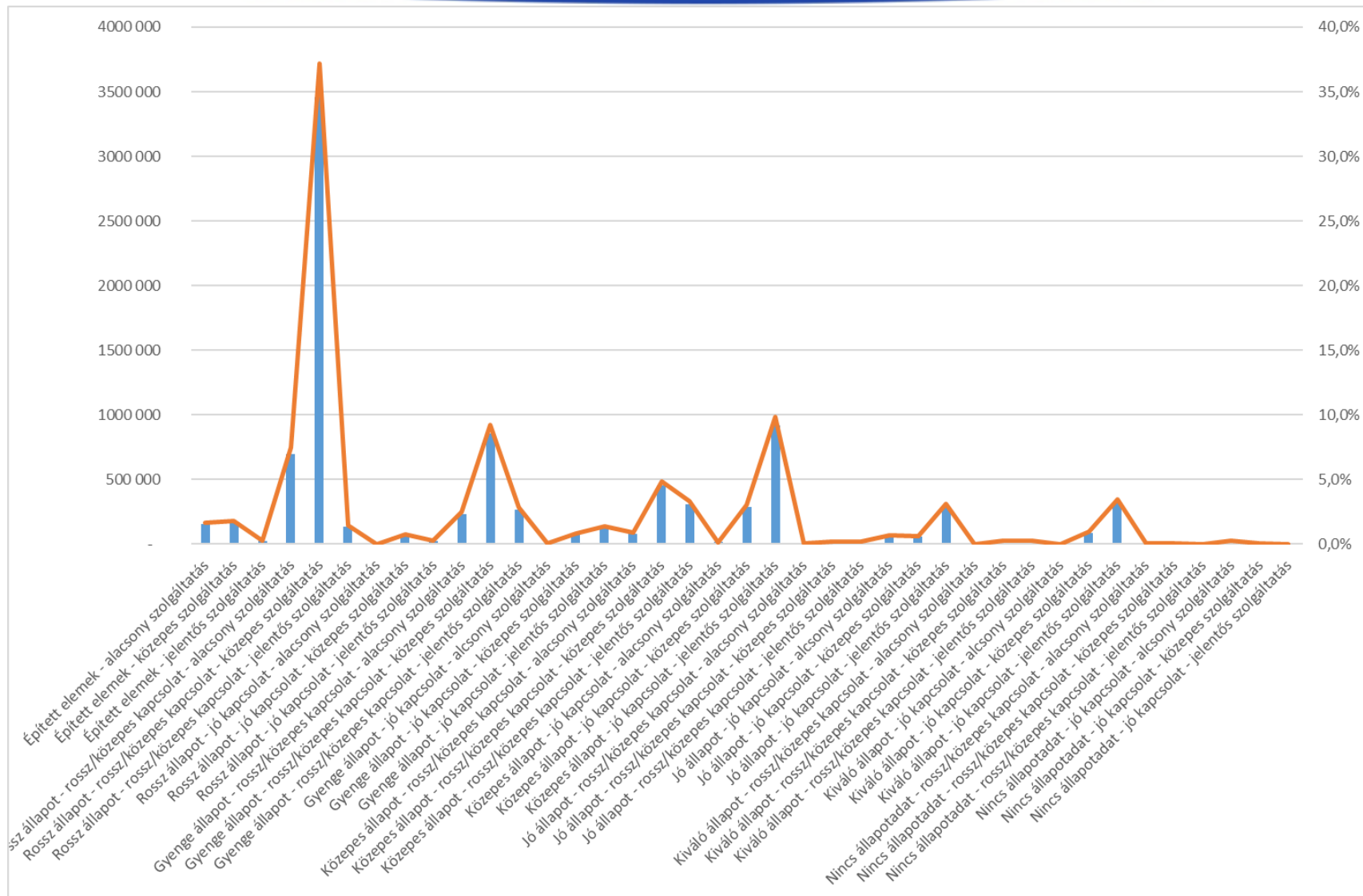
Ökológiai állapot (7 kategória)+ Térbeli kapcsolat (5 kategória)=35

Összevonások = 13 kategória

+ 5 ökoszisztéma szolgáltatás kategória = 65 kategória

Összevonások =29 kategória

ZÖLDINFRASTRUKTÚRA ÁLLAPOTÉRTÉKELÉSE –HÁRMAS KOMPOZIT

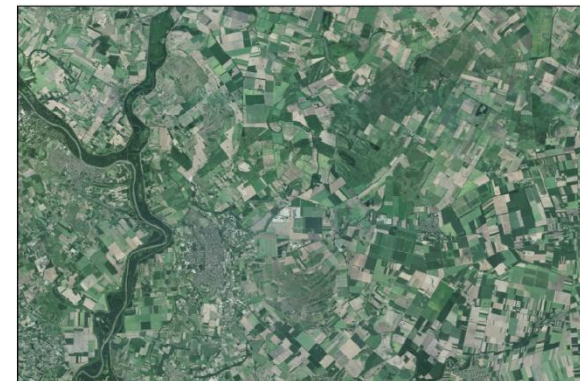
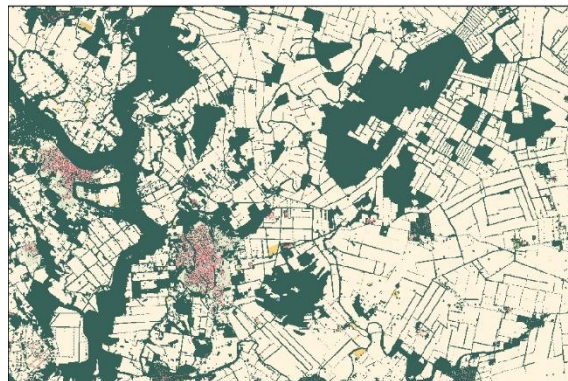
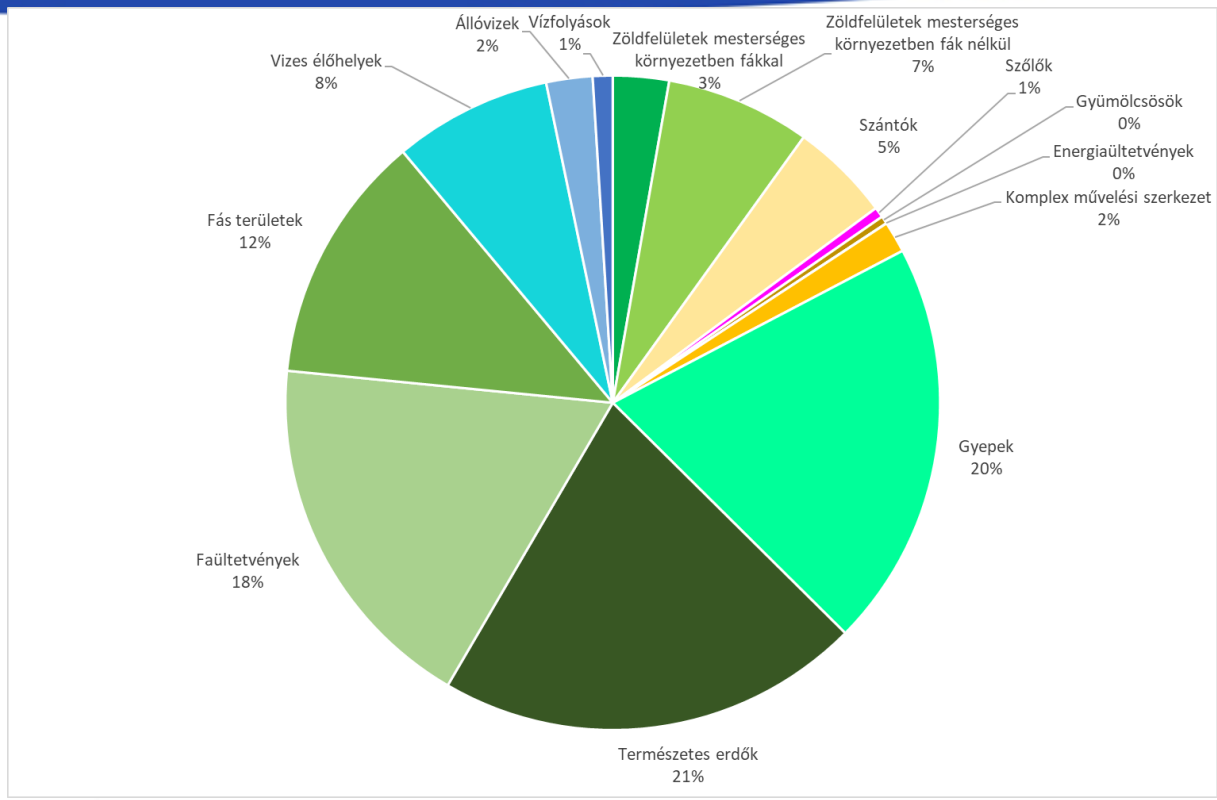

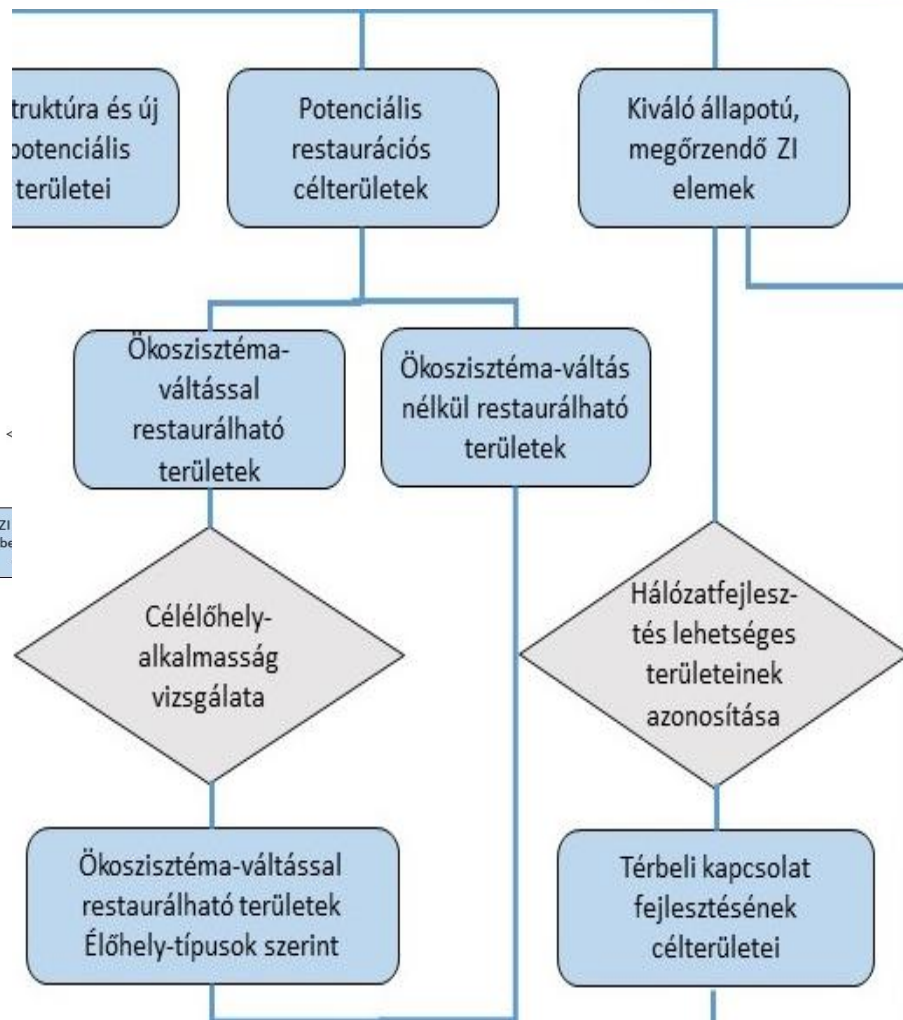

ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA MEGLÉVŐ HÁLÓZATI ELEMEI

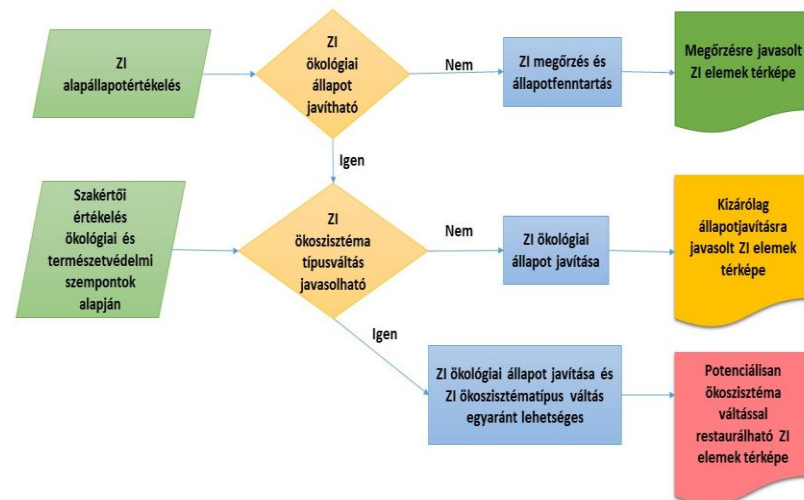
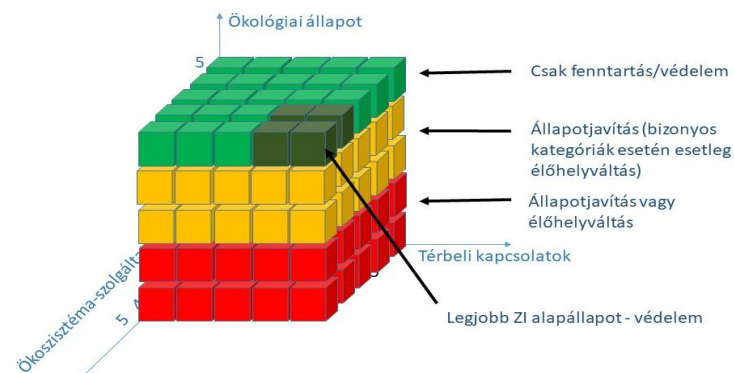

A hármas értékelés alapján zöldinfrastruktúra eleme: **összes vízfolyás** az összes közepes, jó és kiváló ökológiai állapotú terület a gyenge ökológiai állapotú területek közül, amelyek közepes vagy jelentős ökoszisztéma-szolgáltatást nyújtanak a rossz ökológiai állapotú területek közül azokat, amelyek jelentős ökoszisztéma-szolgáltatást nyújtanak. Ország 49%-a.

Fenntartás – ökológiai állapotjavítás – élőhelyváltás

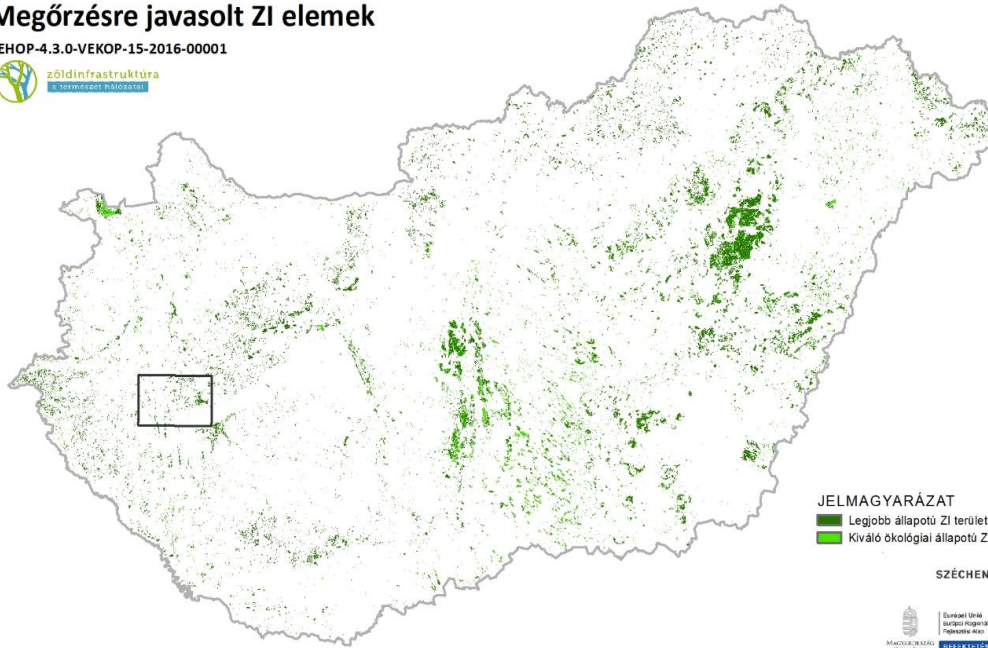

ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉSI JAVASLATOK KIVÁLÓ ÁLLAPOTÚ, MEGŐRZÉSRE JAVASOLT ZI ELEMEEK

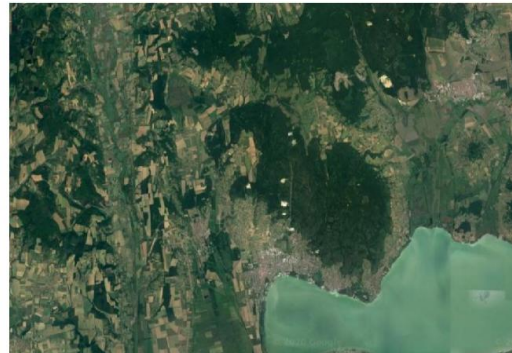
Megőrzésre javasolt ZI elemek

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

JELMAGYARÁZAT
■ Legjobb állapotú ZI területek
■ Kiváló ökológiai állapotú ZI területek

SZÉCHENYI 2020

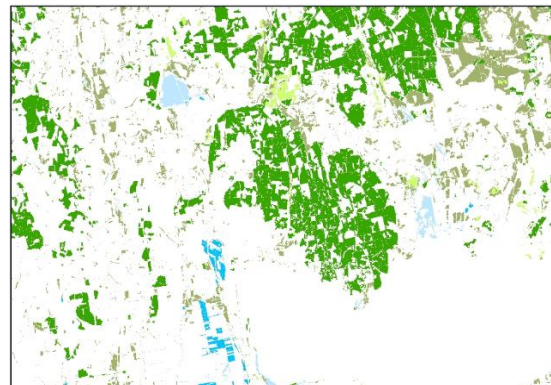
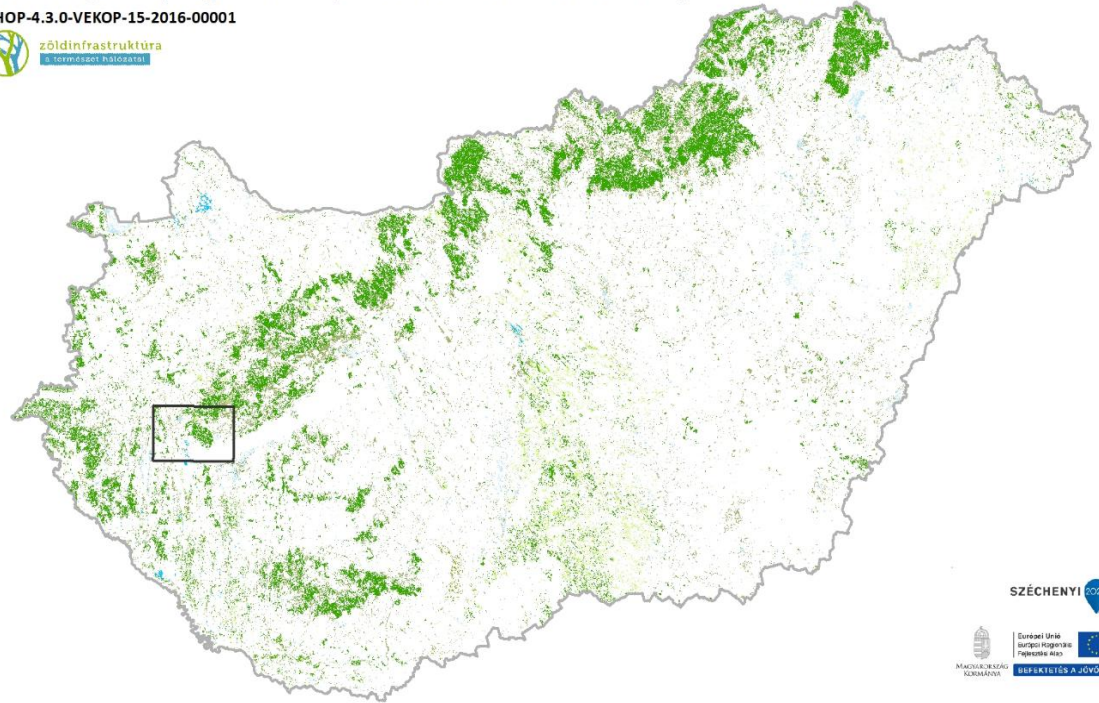

A kiváló ökológiai állapotú területek **kb. 460 ezer hektárt** borítanak (ország 5%-a), amelyből 320 ezer hektáron az élőhely konnektivitása és ökoszisztéma-szolgáltatásai is kiemelkedők.

Kizárólag állapotjavításra javasolt ZI elemek élőhelyi besorolása

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

JELMAGYARÁZAT

Homoki gyepek	Természetesebb galériaerdők
Sziklakibúvásokkal tarkított gyepek	Egyéb vízhatás alatt álló (TVHA) erdők
Zárt gyepek kötött talajon vagy domb és hegyvidéken	Lágyszárú dominanciájú vizes élőhelyek
Többletv/izhatástól független (TVFLN) erdők	Fás szárú dominanciájú vizes élőhelyek

az ökológiai állapot jó (4) vagy közepes (3).

Itt a javasolható beavatkozások attól függenek, hogy milyen kiindulási élőhelyállapotról van szó.

A legtöbb idetartozó ökoszisztéma természetyszerű erdők, gyepek, vizes élőhelyek többé-kevésbé leromlott állományainak felel meg

Ezeken a foltokon nem javasoljuk az élőhelyváltással járó beavatkozásokat, hanem az élőhely degradáltságának visszafordítására kell helyezni a hangsúlyt

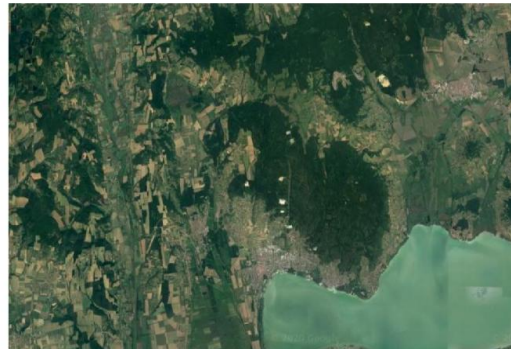
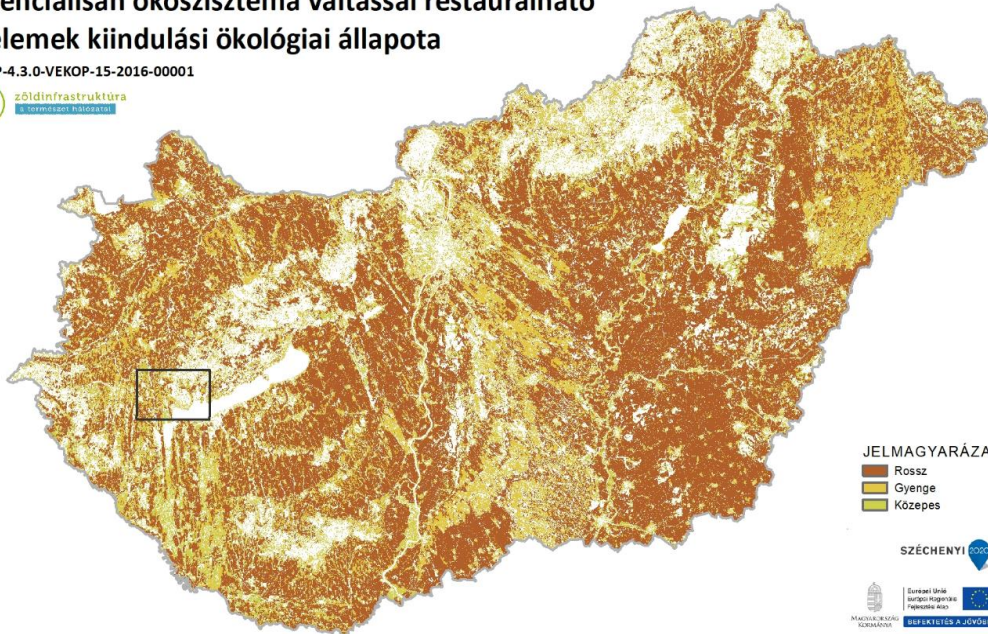

ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉSI JAVASLATOK ÖKOSZISZTÉMA-VÁLTÁSSAL RESTAURÁLHATÓ ELEMEEK

Potenciálisan ökoszisztéma váltással restaurálható ZI elemek kiindulási ökológiai állapota

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

6,95 millió hektárnyi ilyen terület van. Ebből 4,4 millió hektárnyi terület ökológiai állapota a legrosszabb, 1-es kategóriába sorolható, 2-es ökológiai állapotú 1,5 millió hektár, míg 1 millió hektáron az ökológiai állapot 3-as, közepes szintnek felel meg.

A potenciális élőhelyváltásra kijelölt foltok:

- Zöldfelületet mesterséges környezetben 584 ezer ha
- Agrárterület 4,5 millió ha
- Máshová be nem sorolható lágyszárú növényzetet 180 ezer ha
- faültetvény 764 ezer ha
- Máshová be nem sorolható fás szárú növényzetet 453 ezer ha
- vizes élőhely 182 ezer ha.

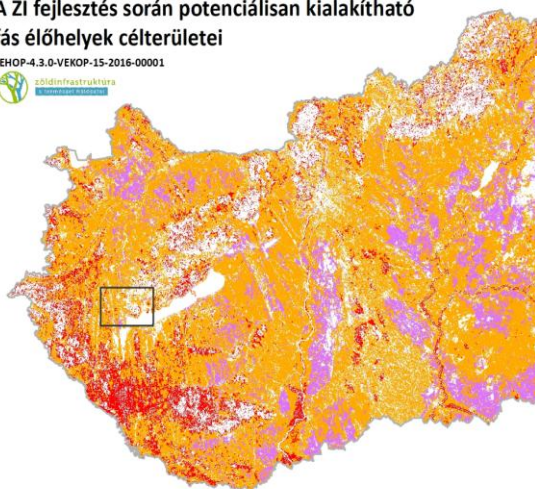
ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉSI JAVASLATOK ÖKOSZISZTÉMA-VÁLTÁSSAL RESTAURÁLHATÓ ELEMEEK

célélőhelyek lehetséges körét az Á-NÉR élőhelytípusokra készült többretegű potenciális természetes vegetációmodell (MPNV) felhasználásával választottuk ki

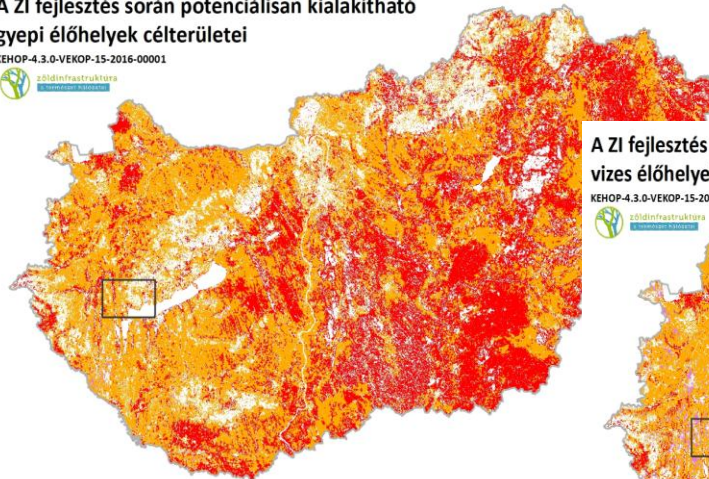
A ZI fejlesztés során potenciálisan kialakítható
fás élőhelyek célterületei

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

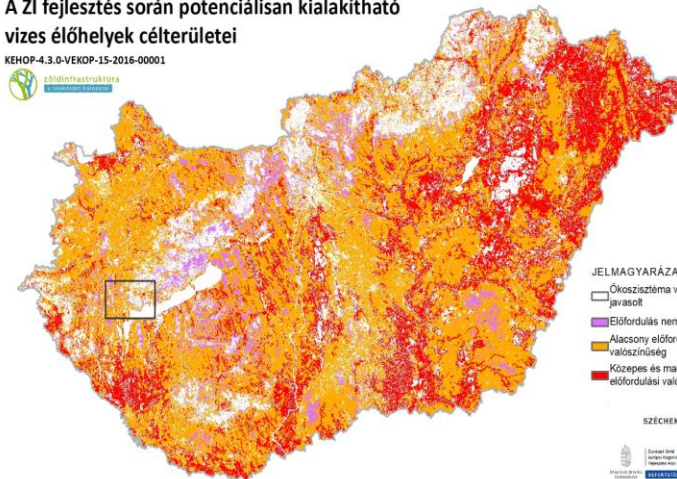
A ZI fejlesztés során potenciálisan kialakítható
gyepi élőhelyek célterületei

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

A ZI fejlesztés során potenciálisan kialakítható
vizes élőhelyek célterületei

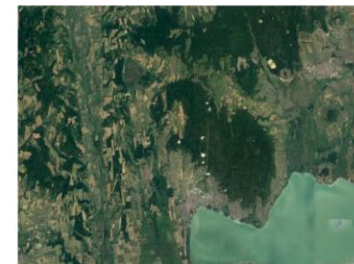
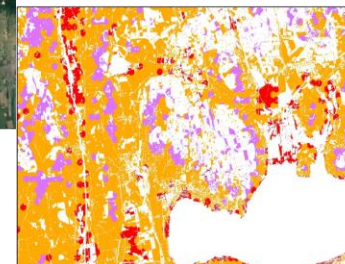
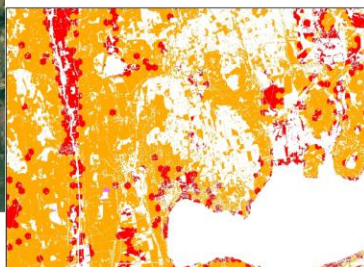
KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

JELMAGYARÁZAT

- Ökoszisztéma váltás nem javasolt
- Előfordulás nem valószínű
- Alacsony előfordulási valószínűség
- Közepes és magas előfordulási valószínűség

SZÉCHENYI

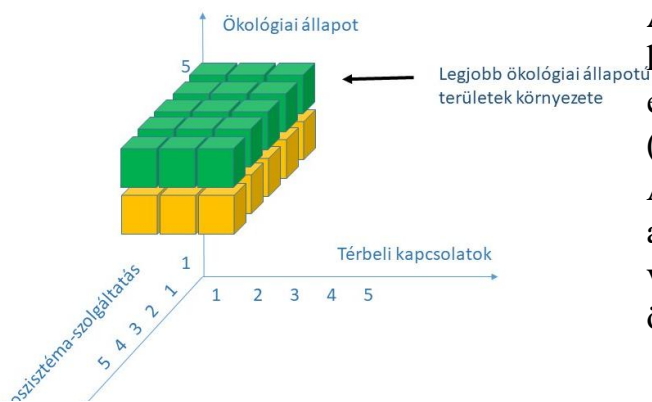

ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉSI JAVASLATOK – TÉRBELI ÖSSZEKAPCSOLTSÁG (KONNEKTIVITÁS) NÖVELÉSE

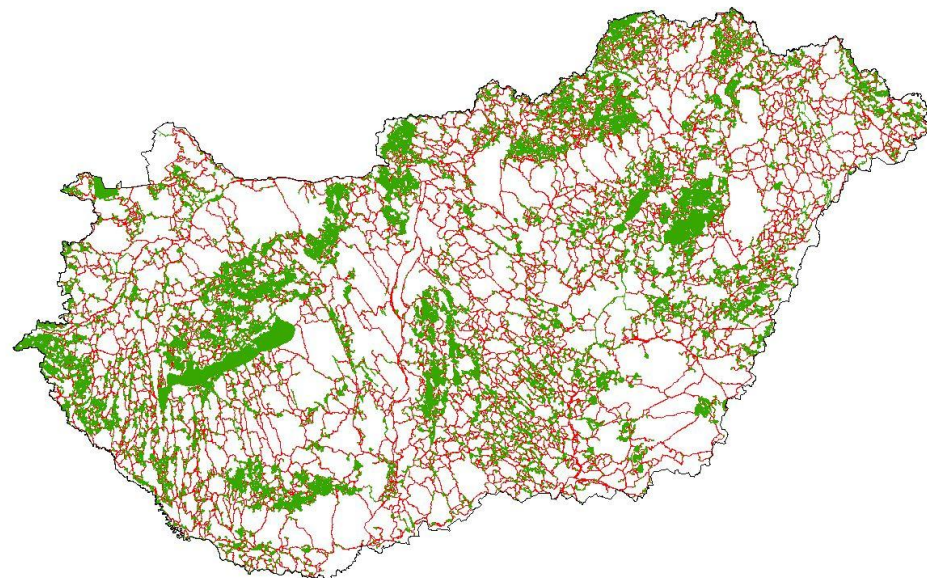
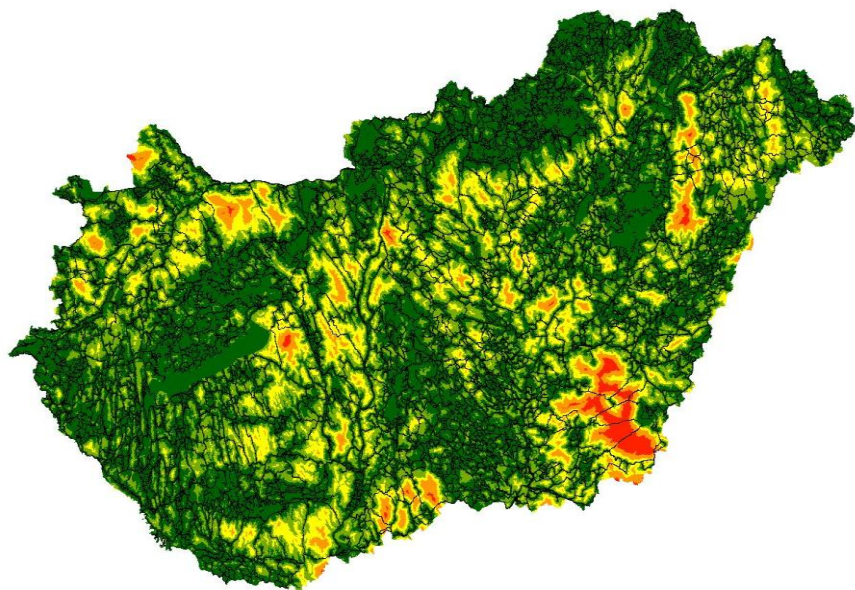
Konnektivitásjavítása

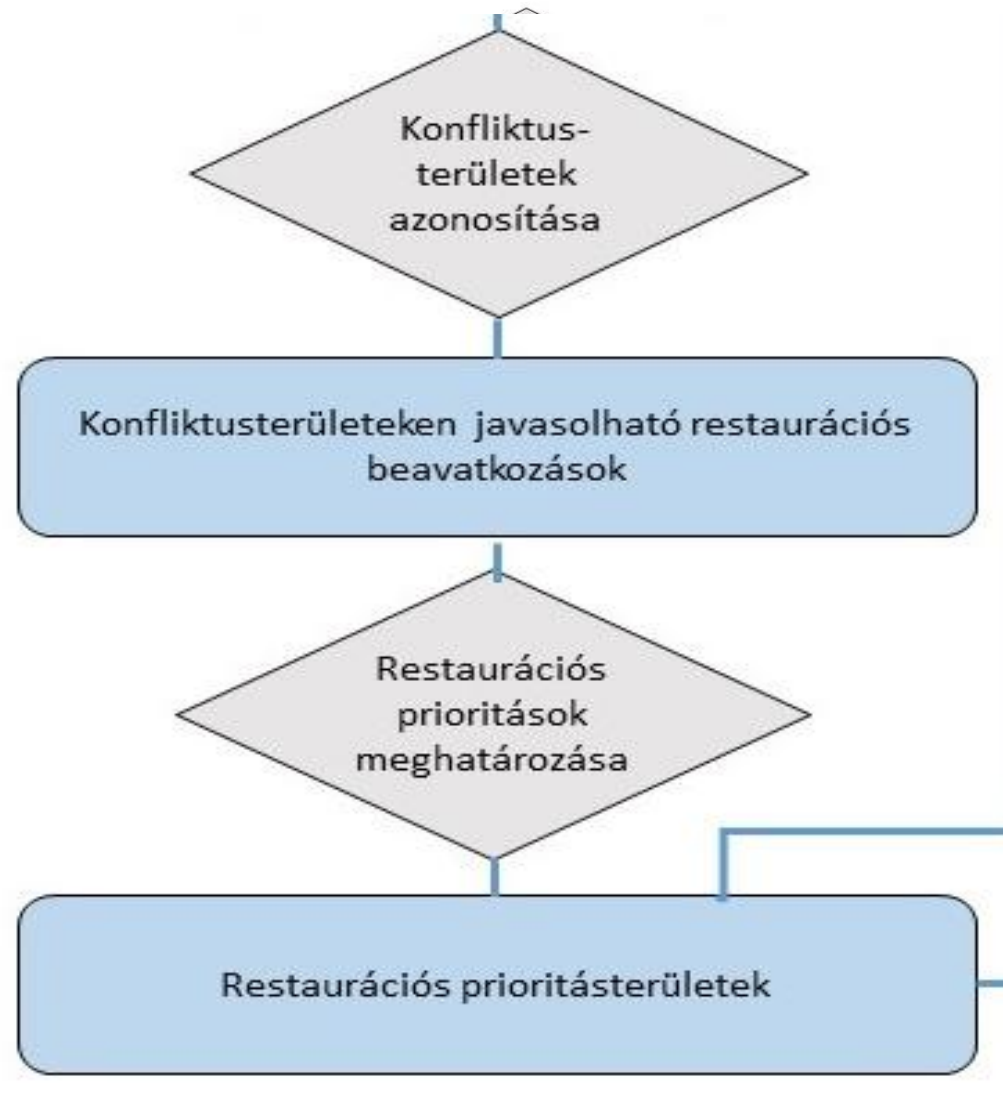
Ökológiai folyosók, kapcsolatok lehatárolása hálózatelemzéssel:

Az ökofolyosók azonosításához, a térinformatikai eszköz a „legkisebb költség útvonal” (Least Cost Path) térinformatikai módszerét használja az elemzés, a meglévő területhasználati térképekből egy alkalmassági térképet (rezisztencia térkép) állítunk elő.

Az elemzés második lépésében konkrét összekötő ökofolyosók kerültek automatikusa kijelölésre (fekete vonal), ahol az algoritmus meghatározója volt, hogy egy területet a három legközelebbi szomszédos területtel kössem össze és a tervezett ökofolyosó hossza ne haladja meg a 30 km-t.

ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA- FEJLESZTÉSI JAVASLATOK – RESTAURÁCIÓS TERÜLETEK PRIORIZÁLÁSA

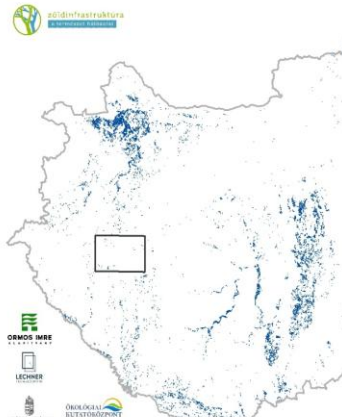

A RESTAURÁCIÓS TERÜLETEK SZŰKÍTÉSE KONFLIKTUS TERÜLETEK ALAPJÁN

Relatív belvízzel érintett szántók területén
KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

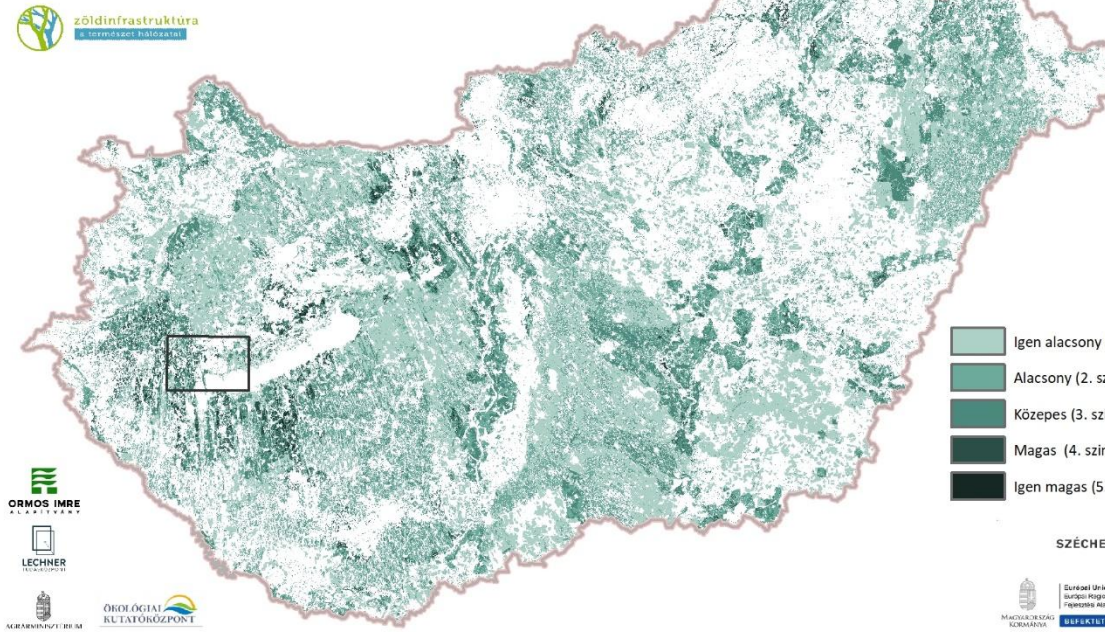

A fáultetvényeket érintő beavatkozások területén
KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

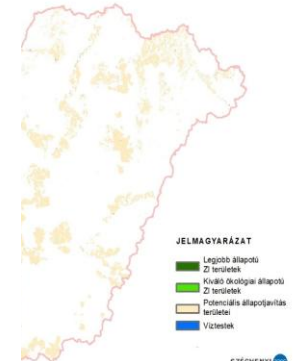
Összesített környezeti konfliktus

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

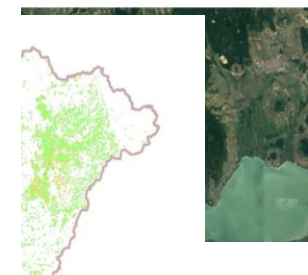

- Igen alacsony (1. szintű)
- Alacsony (2. szintű)
- Közepes (3. szintű)
- Magas (4. szintű)
- Igen magas (5. szintű)

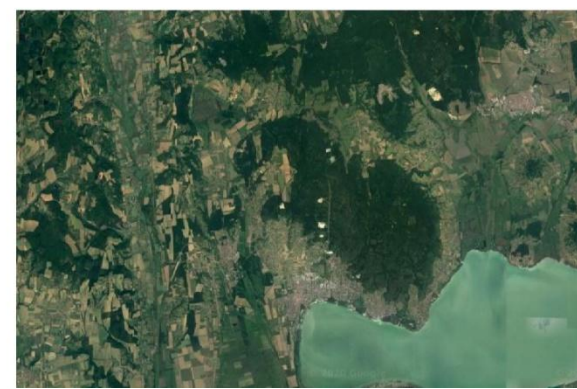
szántók beavatkozási területei

- JELMAGYARAZAT**
- Legjobb állapotú Z területek
  - Közepes állapotú Z területek
  - Potenciális állapotjavítás területei
  - Vízveszték

- JELMAGYARAZAT**
- Kismértékű veszély
  - Közepes veszély
  - Nagymértékű veszély

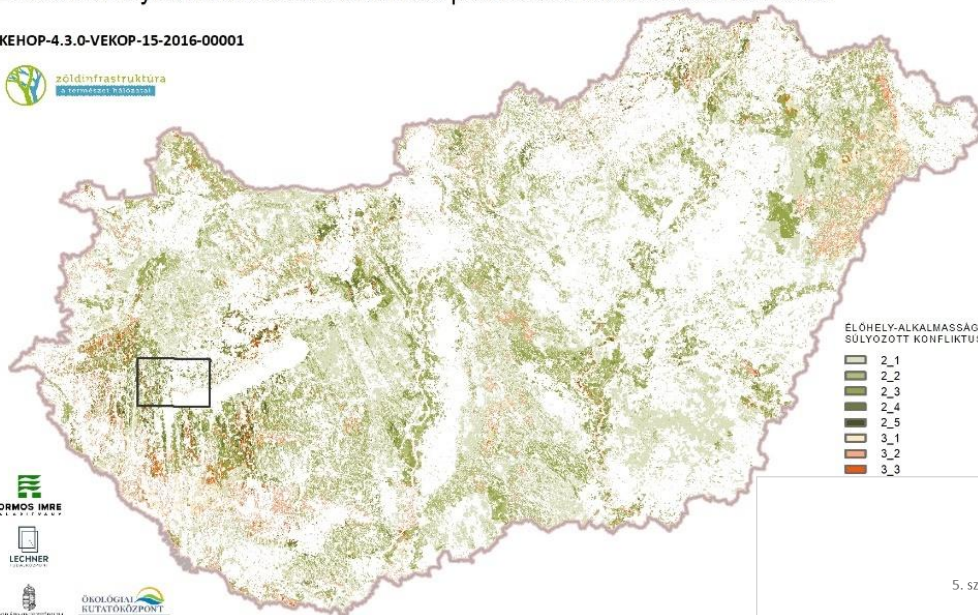

A RESTAURÁCIÓS TERÜLETEK SZŰKÍTÉSE KONFLIKTUS TERÜLETEK ALAPJÁN

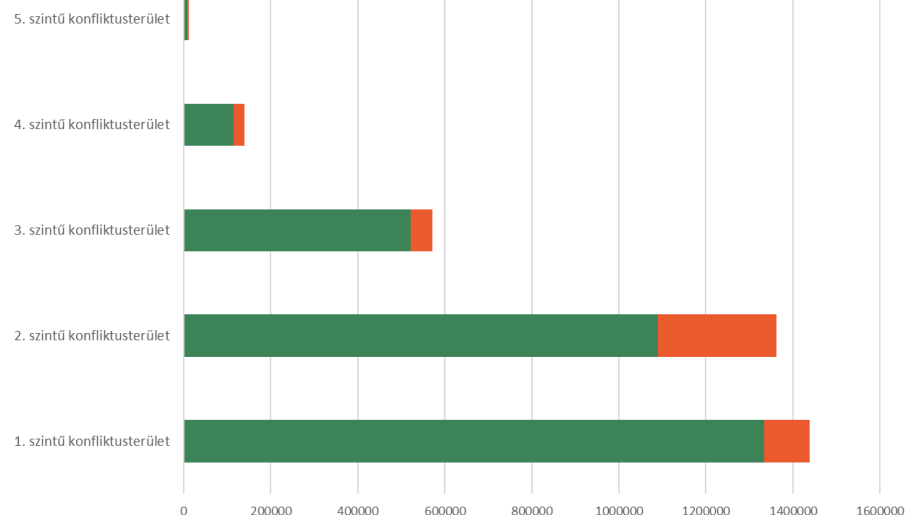

Erdős élőhelyek kialakítására alkalmas potenciális restaurációs területek

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

Erdős élőhelyek kialakítására alkalmas potenciális restaurációs területek (ha)

■ alacsony valószínűséggel alkalmas terület
■ közepes vagy magas valószínűséggel alkalmas terület

	1. szintű konfliktusterület	2. szintű konfliktusterület	3. szintű konfliktusterület	4. szintű konfliktusterület	5. szintű konfliktusterület
alacsony valószínűséggel alkalmas terület	1334 465	1089 962	521 620	115 029	9 314
közepes vagy magas valószínűséggel alkalmas terület	103 799	272 653	49 404	24 696	1 957

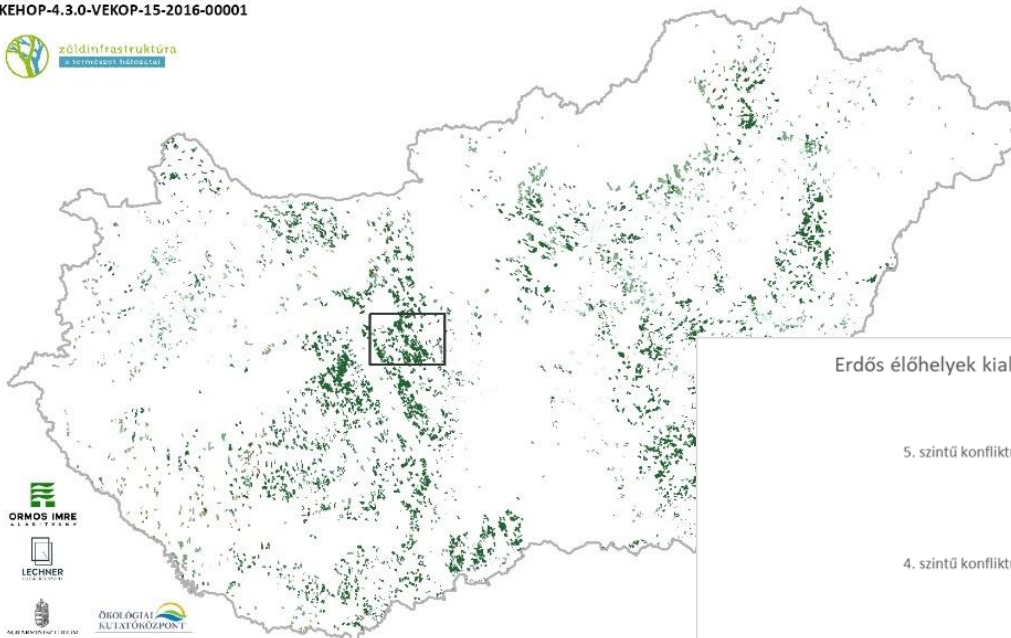

A RESTAURÁCIÓS PRIORITÁS

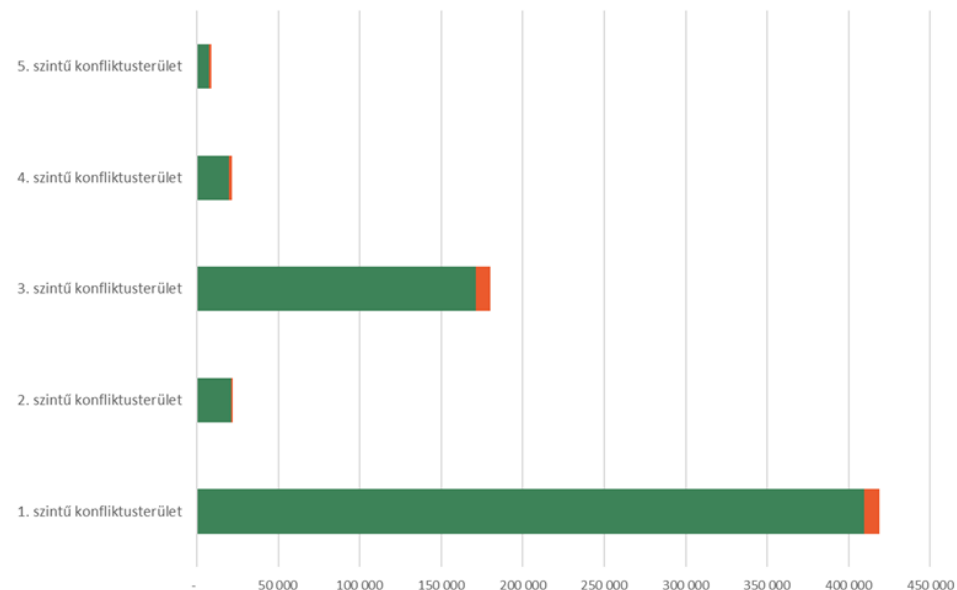
Erdős élőhelyek kialakítására alkalmas potenciális restaurációs területek 100 ha feletti szántón

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

Tulajdonviszonyok
természetvédelmi területek (védett,
ökoháló, natura2000)
alacsony (1-2-es) talajértékszámú
területek,
nagyábrás szántó

Erdős élőhelyek kialakítására alkalmas potenciális restaurációs területek 100 ha feletti szántón (ha)

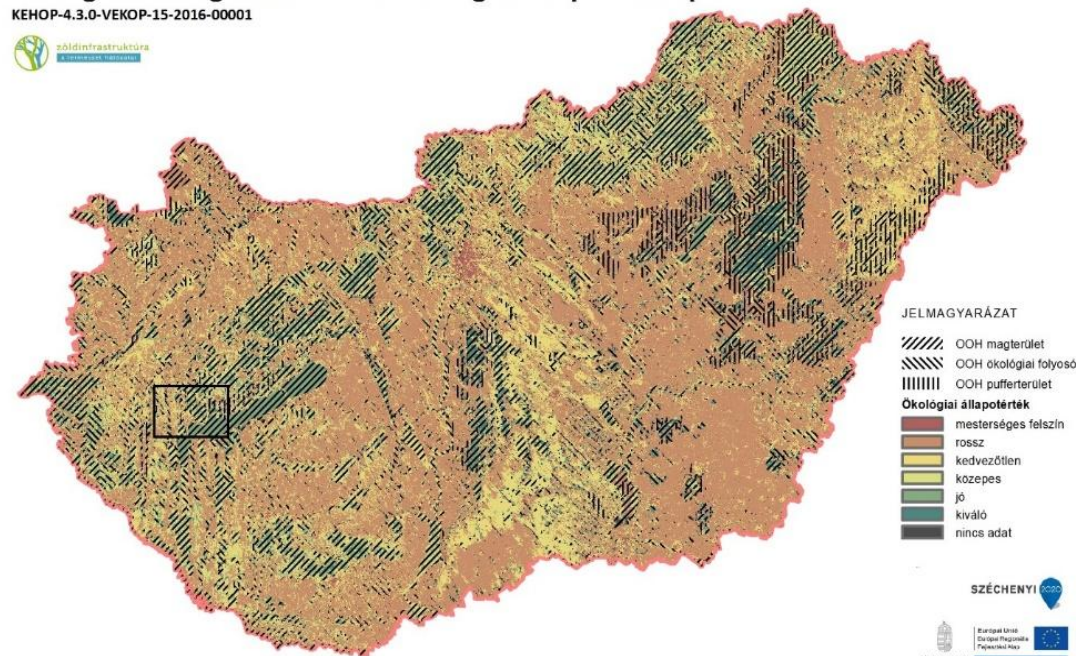
	1. szintű konfliktusterület	2. szintű konfliktusterület	3. szintű konfliktusterület	4. szintű konfliktusterület	5. szintű konfliktusterület
■ alacsony valószínűséggel alkalmas terület	409 511	21 216	171 266	19 806	7 507
■ közepes vagy magas valószínűséggel alkalmas terület	9 535	830	8 732	1 746	1 482

ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉSI JAVASLATOK – MÓDSZERTANI JAVASLATOK ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT FELÜLVIZSGÁLATÁHOZ

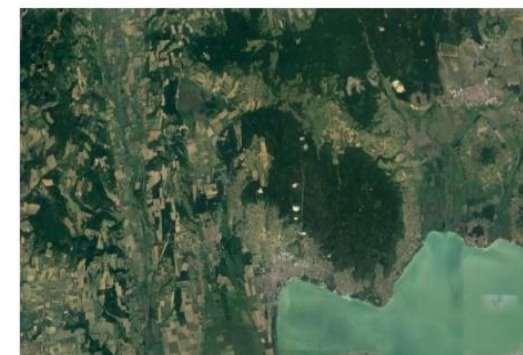
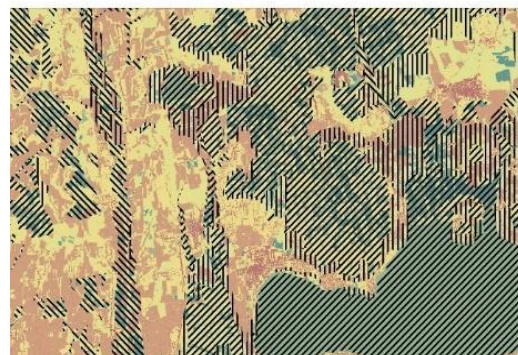

Országos Ökológiai Hálózat és ökológiai állapot térkép

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

Módszertani javaslatok az ökológiai hálózat felülvizsgálatához

SZÉCHENYI

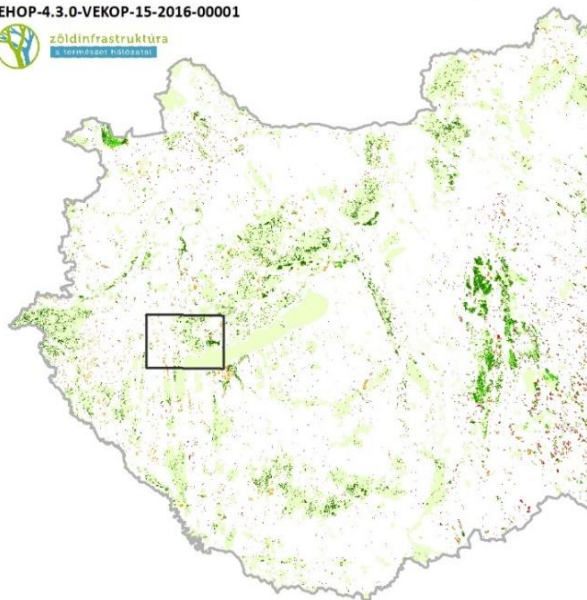

ORSZÁGOS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉSI JAVASLATOK – MÓDSZERTANI JAVASLATOK ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT FELÜLVIZSGÁLATÁHOZ

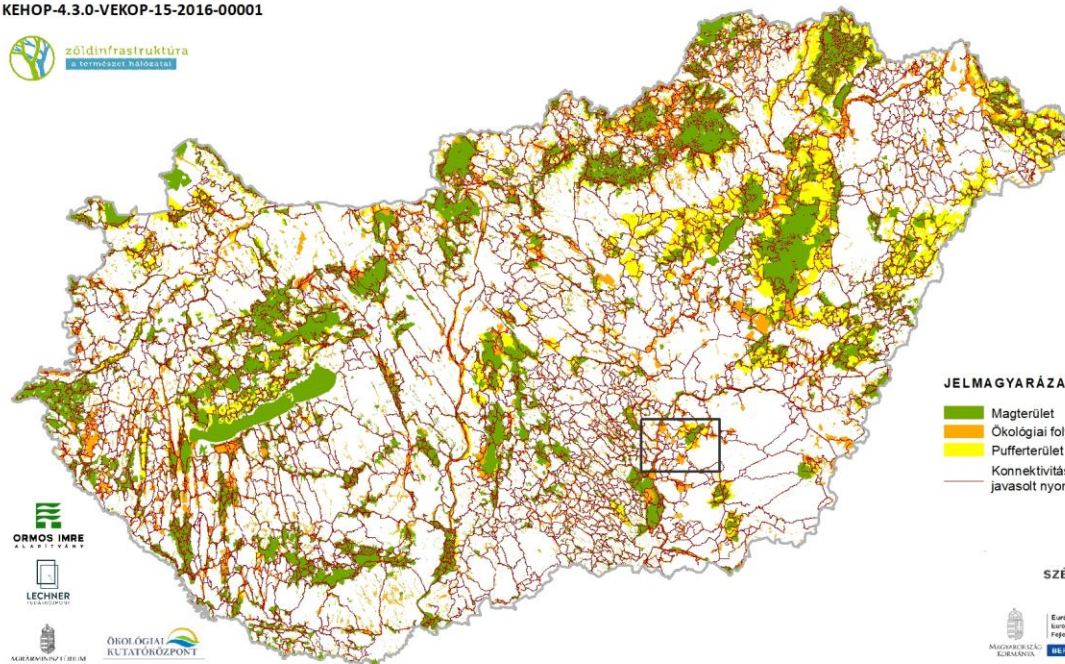
Legjobb és kiváló ökológiai állapotú területel érintettsége az ökológiai hálózat magterületé

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

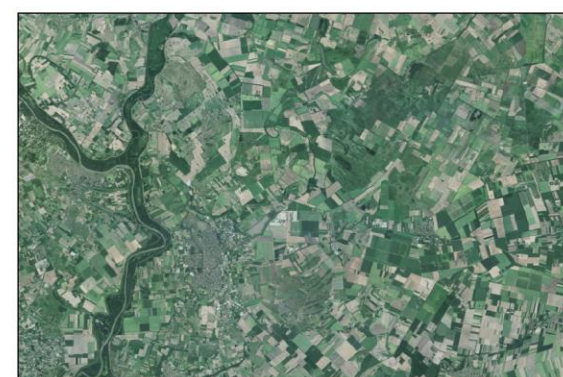
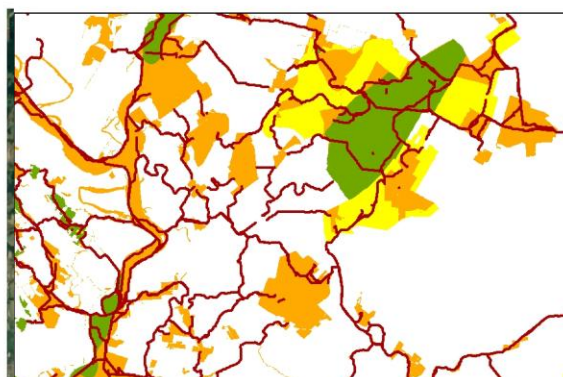
Kiváló és jó ökológiai állapotú területek konnektivitásának javítása az ökológiai folyosó fejlesztésével

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

JELMAGYARÁZAT

- Magterület
- Ökológiai folyosó területe
- Pufferterület
- Konnektivitás javításának javasolt nyomvonala

*...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel*

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

zöldinfrastruktúra
a természet hálózatai

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE